Teknologiateollisuus

11.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
HE 27/2021 vp

**Lausuntopyyntö koskien yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamista**

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain muuttamisesta.

**Tarve määräaikaiselle kustannustuelle ja nykyisen tuen toimimattomuus**

Suomen hyvinvointi perustuu viennin menestykseen. Vienti luo työpaikkoja, jotka eivät muuten syntyisi. Kansantaloutemme toimii parhaiten, kun yritykset voivat toimia kilpailukykyisesti kansainvälisillä markkinoilla, tarjota työpaikkoja ja tuoda Suomeen vientituloja.

Teknologiateollisuuden jäsenyrityksille helmikuussa 2021 tehdyn yrityskyselyn mukaan 43 % yrityksistä arvioi koronapandemiasta johtuvan hiljaisimman ajan olevan meneillään nyt tai vasta myöhemmin keväällä. 29 % yrityksistä arvioi, että yrityksen tilanne toukokuussa 2021 on huono tai erittäin huono. Pandemian aiheuttama kysyntäkuoppa jatkuu ainakin kesään 2021.

Kustannustuki I ja II eivät ole soveltuneet teollisuuden vientiyrityksille edes kohtalaisesti. Satunnaisesti yritykset valikoiva toimialakriteeri on epäonnistunut. Valtiokonttorin harkintavaltaan kuuluva ”erityisen painava COVID-19- pandemiaan liittyvä syy” on epämääräinen ja sitä on sovellettu liian tiukasti. Hyväksytty on lähinnä julkisen hallinnon määräämät rajoitukset elinkeinotoiminnalle. Elinkeinon harjoittamista koskevat rajoitukset ovat vain harvassa tapauksessa syynä vientiteollisuuden liikevaihdon laskulle. Monet yritykset jättävät hakematta kustannustukea laissa mainitusta harkinnanvaraisista syistä, koska tulkintaa ei ole läpivalaistu.

30 prosentin liikevaihdon lasku johtaa monissa teollisuusyrityksissä jo kriittiseen tilanteeseen ja konkurssiuhkaan. Nykykaava, jonka mukaan tukitaso tässä kohdassa on nolla, on liian ankara. Valtion on kyettävä estämään kriisiin joutuneiden perusterveiden vientiyritysten konkurssit, jotta vältämme tuotantokapasiteetin pysyvän menetyksen. Uhka ei ole vielä ohi. Vientiyrityksen konkurssi tarkoittaa yrityksen kansainvälisen markkinaosuuden välitöntä menettämistä. Sen takaisin hankkiminen on vuosien työ, eikä uutta tuotantoa välttämättä perusteta enää Suomeen.

**Yksityiskohtaiset kommentit**

**1. Tukikausi**

Pandemian liiketoimintavaikutukset kohdistuvat eri yrityksiin ja yrityksen eri liiketoimintoihin eri aikoina. Tämän vuoksi vain yhden tarkasteluajankohdan määrittäminen yleispätevästi koskemaan kaikkia kustannustukea hakevia yrityksiä ei ole toimiva ratkaisu.

Koska yritysten välillä on merkittäviä eroja liikevaihdon laskun ajoittumisessa, esitämme, että tukikausi voi olla mikä tahansa 3-6 kuukauden mittainen jakso aikavälillä 1.6.2020 – 28.2.2021 ja vertailujakso on vastaava jakso vuotta aiemmin.

**Teknologiateollisuus ry**

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

**2. Toimialarajaus**

Tosiasia on, että toimialarajaus luokittelee yrityksiä satunnaisesti ja kohtelee niitä sen johdosta eriarvoisesti. Esitämme, että toimialakriteeri poistetaan. Mikäli se kuitenkin päätetään säilyttää, on painavien pandemiaan liittyvien syiden määrittelyä tarkennettava. Tuki on myönnettävä, jos yksikin painava syy toteutuu. Painaviksi syiksi on katsottava hallituksen esityksessä esitettyjen syiden lisäksi myös asiakkaan toimesta tapahtuva tilausten peruuttaminen tai siirtäminen myöhemmäksi, sekä asiakkaiden kieltäytyminen ottaa tuotteita tai palveluja vastaan.

**3. Liikevaihdon laskuprosentti**

Esitetty 30 prosentin liikevaihdon lasku tuen saamisen edellytyksenä on teollisuusyritykselle erittäin suuri. Esitämme, että raja lasketaan 20 prosenttiin. Lisäksi esitämme, että laskukaavaa lain viidennen pykälän 2 momentissa muutetaan siten, että sulkujen sisällä esitetystä osamäärästä ei vähennetä lukua 0,3 vaan korkeintaan 0,15. Tämä tarkoittaisi, että jos liikevaihdon laskukriteerin minimi toteutuu, yritys saisi jo alarajan kohdalla jonkin verran tukea joustamattomiin kustannuksiin.

**4. Tuen enimmäismäärä 1 000 000 euroa**

Tuen yrityskohtainen enimmäismäärä tulee korottaa tilapäisten valtiontukipuitteiden ja komission päätöksen mahdollistamaan 1 800 000 euroon. Tukien enimmäismäärää määriteltäessä ja eri tukien yhteensovittamisessa Suomen tulee soveltaa unionin tilapäisten valtiontukisäännösten kulloinkin voimassa olevaa ylärajaa tasapuolisen kilpailuasetelman varmistamiseksi eri maiden välillä.

Lisäksi on huomioitava, että suuret yritykset kärsivät samanaikaisesti tukien saajakohtaisen enimmäismäärän rajoituksesta ja tukien yhteen laskemisesta konsernikohtaisesti. Esitämme suurille kriisistä erityisesti kärsineille yrityksille erillistä tukiohjelmaa kattamattomien kiinteiden kustannusten osalta. Tältä osin komission hyväksymissä valtiontukipoikkeuksissa on voimassa 10 miljoonan euron tukikatto.

**5. Joustamattomat kustannukset**

Katsomme, että joustamattomien kulujen määritelmää ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa toisen hakukierroksen määritelmästä. Kustannustuki II:ssa joustamattomiin kuluihin viitataan seuraavasti: *yrityksen sellaiset tukikauteen kohdistuvat yrityksen perustellusti osoittamat joustamattomat liiketoiminnan kulut ja menetykset (tukikauden muut kulut), jotka ovat lopullisia ja joihin ei ole aiemmin myönnetty kustannustukea.* Tämä määritelmä on yritysten näkökulmasta joustavampi kuin kustannustuki III:n ehdotettu tarkempi listaus, joka voi osoittautua liian poissulkevaksi. Hallituksen esityksen perusteluosassa esitettyä tarkempaa joustamattomien kulujen ja menetysten kuvausta voidaan hyödyntää esimerkinomaisesti Valtiokonttorin hakuohjeistuksessa.

Kunnioittavasti,
Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
Johtaja, innovaatiot ja talous

**Teknologiateollisuus ry**
Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2